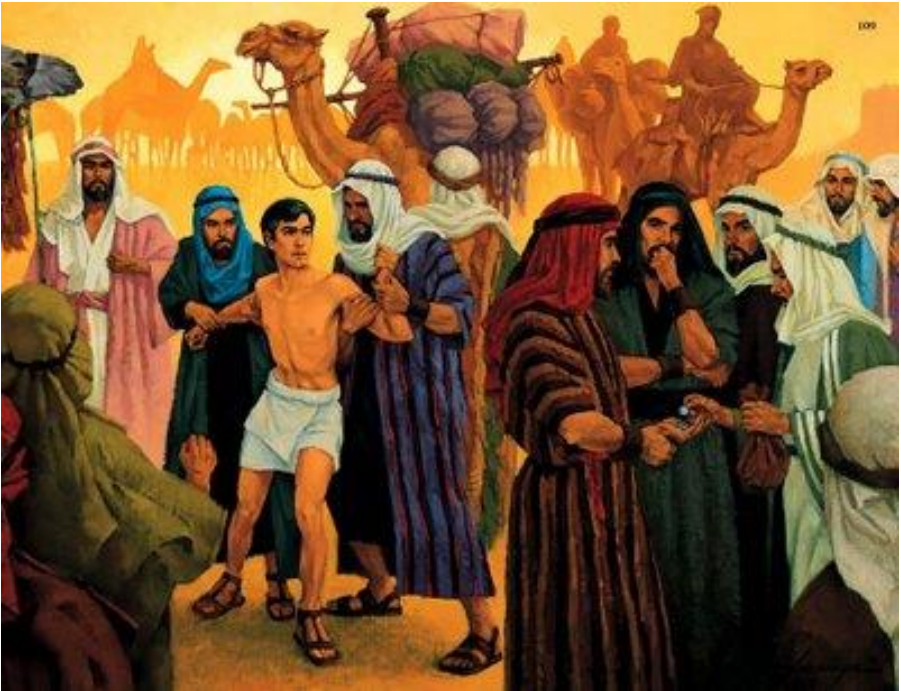

YUSUFU

The history of Joseph in Bokobaru as recorded in the Ataura, the first book of Moses: Naana chapters 37 - 50.

Yusufu nana'ona

Yakubu ku Kanaa busun guu kè a de v̄ēn. Yakubu boriino yān ye. Yusufu né gōkpareme. À w̄ē gēro awēēplaadee guu kè èe sāano dāa kōn a v̄ino, à de nōono Bila kōn Zilipao nenō, ben à dà zaaa kè aō kè kōmōtōkè a denē. Isaraili ye Yusufuzi de a né kpaaanōla kè à à ì a zikū guu yānzi, ben à utagyaba z̄ōnē. Kè à v̄ino è í dee ye Yusufuzi deñla, ben aō zàn aōè we wà yā nnaa ooro.

Yusufu nanaa'ò, ben à tōk̄ē a v̄inoñe, ben aō èara wà zàn de zi póla. À bènné: À nanaa kè má ò ma. Má è wée ese yiyii bura, ben ma ese bakaa f̄ē à zè. A pōno lìgazi, ben aō nàenē. Ben à v̄ino bèñe: Né kiblewan yō? Né gbāablewan yō? Ben aō èara wà zàn de yā póla nanaa kè à ò pì yānzi.

Yusufu èara à nanaa'ò dō, ben à tōk̄ē a v̄inoñe à bè: Ma èara ma nanaa'ò dō. Má è ɔf̄antē kōn mōvurao kōn sōsōne men kuri awēēdoonō e naēme. À nanaa pì tōk̄ē a denē dō, ben à de pàtaa à bè: Nana kparee takan í ò lē? Mapi kōn n dao kōn n v̄ino, wé mō wà kue n aen yō? À v̄ino nōseḡōaanōkpào. À de sō nanaa pì yā kūna a nōse guu.

À v̄ino gāa í de sāano dā Sekemu. Ben Isaraili bè Yusufune: N v̄ino e sāa dāa Sekemu. Mé n zī í kiia. À wèàla à bè: Ma yāa. Ben à bèñe: Ì gá ò n v̄ino gwa kōn sāano, tó aō aafia. Ì èara ò sumē kōn aō baaruo. Ben à à gbàre, à bō Eblōnu guzuren à gāa Sekemu. Èe lik̄ōazō sēn, ben gōgbē ke dààle à à là: Bōn nēe wetē? À wèàla à bè: Mēe ma v̄ino wetēme. Tó

ń ń sādākii dō, ñ ome. Gōgbē pì bè: Kè aō bō gura kè, má mà aō bè wèe gaa Dotāme. Ben Yusufu pèēñzi à ń le Dotā.

Kè aō à è kāaa, ai àgō gá ka ń kiia, aō lekpàkōsōzi wà bè wà à de. Aō bèkōne: À gwa, nana'ori e mōō kāaa. À to wà à de wà à zu logō kēno doke guu, wé be nobo pāsī bé à à dè à sò. Ēndē wé e lan à nanaano é mide nà. Kè Rubeni yā pì mà, à yezi à à misi, ben à bè: Wàton à dero, àton aru bōaro. À à zu logō kēkiin gbaan kè. Àton à dero. Rubeni ònné le, kè à yezi à à misi à à kpa a dea yānzime. Kè Yusufu kà a vīino kiia, aō à uta bō, à utagyaba maaa pì. Ben aō à sè wà à zù logō pìn. Lògō pì da korime à í vīro. Ben aō vēe wèe pōblee. Kè aō wēesē, aō Sumaila bori laatarino è, aō bō Giliada busun aōōe gaa Igipiti. Aō lakuminōō dò pōno kōn lí'ō ēzēo kōn lí'ō gū nnannaao sena. Ben Yuda bè a gbēnoe: Tó wa wa dāaro dè, ben wa à gē ùte, bó aren wé ee? À to wà à yá Sumaila borii pìnōa. Wàton à dero, wa dāaronloo? Wa aru dōnkōme. Ben à gbēno à yāmà. Kè Midiā laatari pìnōō e mōō gē zēla, ben aō Yusufu gà wà bō logōn, aō à yà Sumaila borii pìnōa kondogi baro, ben wà tào Igipiti.

Kè Rubeni mò logō pì kiia, èe Yusufu e gwe dōro, ben à a pōkāsāano gà à kēkē, ben à gāa a dāaronō kiia à bè: Né pì ku gwe dōro. Mé gá má kōn beeeo? Aō blekofii kù wà dè, ben aō Yusufu uta pì sè wà mae à aru guu. Ben aō à utagyaba pì sè wà gāao ń denē aō bè: Pó kè wá èn ye. N né utan yō, ke à pōnlo? À dō, ben à bè: Ma né utame, nobo pāsī bé à à sò. Wāiyoo, wà ma né Yusufu kāsākāsākōeme. Ben à a utadaa gà à kē à pōkāsāa sè à dà, ben à a né pì sosobikè gikena. À

nɛgɔ̃gbɛ̃nɔ kɔ̃n à nɛnɔgbɛ̃nɔ mɔ̃ à laakarikpaɛnɛ n̄ pingi, mɔ̃de à gɪ à laakarikpaɛzi à bè: Mɛ́gɔ̃ ma né pì ge'wɔ̃dɔ̃mɛ ai mà gá tao à kiia gɛwāan. Ben èe sosobi wɔ̃dɔ̃ a né pì yā musu.

Midiā pìnɔ sɔ̃ Yusufu yà Pɔ̃tifaa Igipiti. Fili'auna iba keme, àmbe à dogarino gbɛ̃nsi ũ.

Yuda kɔ̃n Tamao

Zī beee Yuda bɔ̃ a gbɛ̃nɔ kiia à gàa à vɛ̃ɛ Adulamu gbɛ̃ kè wè benɛ Ira bɛ. Gwen à dàkɔ̃rɛ kɔ̃n Kanaa bùsu gbɛ̃ kè wè benɛ Sua nɛnɔgbɛ̃o, ben à à sè nɔ̃ ũ. À nɔ̃si à nɛ'l̄ gɔ̃gbɛ̃ ũ, ben à tɔkpànɛ ɛɛ. À èara à nɔ̃si dɔ̃ à nɛgɔ̃gbɛ̃ ì, ben à tɔkpànɛ Ona. À èara à nɛgɔ̃gbɛ̃ ì dɔ̃, ben à tɔkpànɛ Sela. Gurɔ̃w kè à né pì ì, à ku Kezibime.

Ben Yuda nɔ̃gbɛ̃ kè wè benɛ Tama sè a daudu ɛɛnɛ. ɛɛ kè Diine zaa, ben à à dè. Ben Yuda bè Onanɛ: Ñ n vīi gyaanɔ̃w sɛ n̄ borii kɛ n vīine, lan wè kɛ nà. Kè Ona dɔ̃ kè né kè é i kɔ̃n a vīi gyaanɔ̃wɔ̃ égɔ̃ de a borii ũro, tó à dàɛo ben à yezi azīnda e, è à gɔ̃gbɛ̃ pɔ̃ kwɛɛmɛ, lɛ àton borii kɛ a vīinero yānzi. Yā kè èe kɛɛ pì kè Diine zaa, ben à à dè dɔ̃. Ben Yuda bè a né gyaanɔ̃ Tamane: Ñ gá ñgɔ̃ gyaanɔ̃blee n de bɛ ai ma né Sela ìsi kū. Zaake èe daa Sela é ga lan a vīino bàme. Ben Tama gàa à vɛ̃ɛ a de bɛ.

Kè à gurɔ̃w gikè, ben Yuda naɔ̃ gà. Kè à nɔ̃sɛ kpàɛ, à dà zen èe gaa a sākākɛ̃erinɔ̃ kiia Timina kɔ̃n a gbɛ̃nna Irao. Ben wà à baaru kpà Tamane wà bè: N zā de e gaa Timina a sāano kā kɛɛ. Ben à a gyaanɔ̃blepɔ̃nɔ̃ bɔ̃ à pɔ̃dangān sè à kù a uua, ben à gàa à vɛ̃ɛ Enaimu bīilea Timina zen. Zaake à è Sela bita

kũ, wèe à kpaa nɔɔ ũro. Kè Yuda à è, ben à à diè kaarua ũ kè à pɔ kù a uua yānzi. Ben à sɔzi zé sae à bè: N̄ to mà daenyo. Èe à dɔ a né gyaanɔ ũro. Ben nɔgbē pì bè: Tó n daëmao, bɔn né kpamaa? À wèàla à bè: Mé ma kpàsa blènɛ men doo kpāsānɛ. Ben à bè: N̄ tɔɔba diemɛ ai ngɔ gaa kpāsā. Ben à à là à bè: Bɔ tɔɔban mé diennɛ? A bè: N̄ n seedakɛɔ kɔn a bào kɔn gò kè ní kũnao kpama. Ben à kpàa à dàeo à nɔdɔn. Ben nɔgbē pì fɛe à tà be à a pɔdangān bɔ à a gyaanɔblepɔnɔ sè à dà. Yuda a gbēnna Adulamu gbē zĩ kɔn blènɛo à tɔɔba boo nɔgbē pì kiia. Kè à kà, èe à ero. Ben à gwedeeno lala à bè: Kaarua kè ku Enaimu zé sae kè yā ku máa? Aɔ wèàla wà bè: Kaarua kee ku kèro fa! Ben à èara à tà, à bè Yudanɛ: Mée à ero. Gwedeeno bè wà kaarua ke dɔ gwe yā sero. Ben Yuda bè: Àgɔ pɔ pìnɔ kũna. Wé to gbēnɔ wa yaadɔro. Ma n zĩ kɔn blè pìo, née à ero.

Mɔ aagɔɔ gbera wà mò wà ò Yudanɛ wà bè: N né naɔ Tama kaarua kà, ben à nɔsì a pāpākɛna pì guu. Yuda bè: À bɔo wà tesɔa. Kè wèe bɔɔo baazi, à lɛkpāsā kè a zā denɛ à bè: Gbē kè pɔ kekiinɔ vīi bé à nɔdòmagu. N̄ seedakɛɔ kɔn a bào kɔn gò kekiio gwa, tó ní à de dɔ. Yuda pɔ pìnɔ dɔ, ben à bè: Nɔgbē pì yā nna demala, zaake mée à kpa ma né Selaaro. Yuda e daeo dɔro. Kè à kà nɛ'ina, à mò à lè sikanɔ bé wà ku à gbɛɛ guu. Gurɔ kè èe nɛ'ii, aɔ gbēndoo ɔbɔ, ben nésɛeri wɔɔ tɛaa dɔa à bè: Né kekii bé à bɔ kaaku. Kè né pì a ɔ sɔkpa, ben né plaadee bɔ, ben nɔgbē pì bè: N bɔ bùime fa! Ben wà tɔkpànɛ Pɛɛzi. Beee gbera kè à gbēndoo kè wà wɔɔ tɛaa dɔ à ɔa bɔ, ben wà tɔkpànɛ Zera.

Yusufu kɔ̃n Pɔ̃tifa naɔ̃o

Kè Sumaila boriino kà kɔ̃n Yusufuo Igipiti, ben Igipiti gbê Pɔ̃tifa à lùmmá. Fili'auna iba kemε, àmbe à dogarino gbênsi ũ. Dii ku kɔ̃n Yusufuo à à dākɔ̃re kɔ̃n minnaao. À ku a dii Igipiti gbê pì be. Kè à dii pì è Dii kuo ègɔ̃ à dakɔ̃rεε kɔ̃n saao yã kè èe keeno guu pingi, ben Yusufu à pɔ̃nnaa è. Pɔ̃tifa à diè a begwari ũ à pɔ̃ kè à vīino nàne a ɔ̃zī pingi. Zaa gurɔ̃ɔ̃ kè à diè a begwari ũ, Dii aubarikadà à been Yusufu yānzi. Dii aubarikadà pɔ̃ kè de à pɔ̃ ũunɔ̃n pingi, be pɔ̃nɔ̃ kɔ̃n bura pɔ̃nɔ̃ mámmam. Ben Pɔ̃tifa a pɔ̃ pingi nà Yusufune a ɔ̃zī. À bà ku yākeoro, tó èe ke pɔ̃blee baasiro. Yusufu sɔ̃ né gɔ̃ ɔ̃wazime, ben à zena maa.

Zīkea Yusufu nii gè a dii naɔ̃gu, ben à bène: N̄ daɛmao. Ben à gì à bè: N̄ gwa, ma dii bà ku yākeo ua kè guu dɔ̃ro, à pɔ̃ kè à vīino nàme ma ɔ̃zī pingi. À gbāaa demala ua kè guuro, èe gime kɔ̃n pɔ̃keoro, sé mpi, kè n̄ de à nɔ̃ ũ yānzi. Mé fɔ̃ mà yã zaa beee taka ke mà durunke Ludanero. Baa kè nɔ̃gbê pì ègɔ̃ oone baabɔ̃re, èe we à dàɛoro, à yezi àgɔ̃ kuo sero.

Zīkea kè Yusufu gè kpen a zīike, à mò à lè ua zīkeri kee ku kpe guuro. Ben nɔ̃gbê pì à kũ a utaa à bè: N̄ daɛmao. Ben Yusufu a uta tònε gwe à baalè à bò baazi. Kè nɔ̃gbê pì è à a uta tòare à baalè à bò baazi, ben à ua zīkerino sisi à bènné: À gwa, wà mòwe kɔ̃n Eberuo, ben èe dɔ̃kεewao. À gèmazì à daɛmao, ben ma wiilè. Kè à mà ma wiidɔ̃awa, ben à a uta tò kaena ma sae à baalè à bò baazi. Ben nɔ̃gbê pì uta pì kàe a sae ai Yusufu dii sù, ben à bène: Eberu zò kè n̄ suowe dɔ̃kèmao à gèmazì. Kè ma wiidɔ̃a, ben à a uta tò kaena ma sae à baalè à

bò baazi. Kè nɔgbě pì yǎ pì ò a zāne à bè, lan n zò kème nànn gwe, ben Yusufu dii pɔfě maamaa. Ben à bè wà Yusufu kũ wà à da kpesiaan, guu kè kina pisinano kaen, ben à gurɔplaa kè gwe.

Baa kɔn beeeo Dii kuo à gběkeekène à tò à yǎ kà pisinano dākparin. Ben dākpari pì pisinano nà Yusufune a ɔzĩ n pingi, wè yāke ke à sairo. Pisinano dākpari pì bà ègɔ ku Yusufu yāoro, kè Dii kuo yānzi, ben ègɔ à daakɔre kɔn saao yǎ kè èe kee guu pingi.

Yusufu pisinano nana bɔkɔtena

Beee gbera Igipiti ki Fili'auna wěkpaateri kɔn a buredikero taarikène. À pɔfě a iba gɔɔn plaaa pìnozi, à wěkpaateri ki kɔn à buredikero kio. Ben à n ka kpesiaan a dogarino gběnsi be, kpe kè wà Yusufu dàn. Dogarino gběnsi pì Yusufu diè àgɔ n gwaa, ben aɔ gurɔplaa kè kpe pìn gwe.

Gwāavĩ dɔnkɔa Igipiti kina wěkpaateri kɔn buredikero pìo nanaa'ò n gɔɔn plaaa n pingi, baade kɔn a pɔo kɔn a bɔkɔtenao. Kè Yusufu mò n gwa kɔngɔ, à è aɔ uu sisi. Ben à n la à bè: Bó yǎ bé à tò a uu sisina gbàa? Aɔ wèàla wà bè: Nanaan wá ò, gběkee ku kè kè à à bɔkɔtena owero. Ben à bènné: Luda bé à nana bɔkɔtena vīroo? À a nanaa pìnɔ ome mà ma. Ben wěkpaateri ki a pɔ òne à bè: Ma nanaa guu ma geepi lí è ma sae. Geepi lí pì gǎ aagɔme. À lá bò à vukè à ne'ì à mà. Má Fili'auna togo kũna, ben ma geepi bee pìnɔ sè má fě à togoo pì guu má kpàa. Yusufu bène: Nanaa pì bɔkɔtenan ye. Lígǎ aagɔw pìnɔ né gurɔ aagɔme. Gurɔ aagɔw gbera Fili'auna é n misi. Eé eara à n da n zĩ guu, né eara ògɔ geepiwěe bɔɔne

lan neègõ kee nà yã. Tó yã bòn̄yo nna, n̄ to ma yã gõ d̄ngu. N̄ gbêkeekeme n̄ ma yã'o Fili'aunane le à ma b̄o kp̄esiaa k̄e guu. Zaake wà ma kũ kp̄ai zaa Eberu busun, ben baa Igipiti k̄e m̄eè yãke ke à kà wà ma da w̄eè k̄e guuro.

K̄e buredik̄eri ki è Yusufu nanaa p̄i b̄okõtena b̄o k̄õn w̄ekpaaterio nna, ben à bène: Ma nanaa guu s̄õ má è má buredi sena gbii aagõ dik̄ana. Gb̄i k̄e ku musu, buredi bori parii k̄e má k̄e Fili'aunane ka à guu, ben bãan̄o e blee ma musu. Yusufu bène: À b̄okõtenan ye. Gb̄i aagõ p̄in̄o gur̄o aagõme. Gur̄o aagõ gbera Fili'auna é n miz̄õ à n logo lía, bãan̄o é n ble.

À gur̄o aagõdee s̄õ Fili'auna igur̄o làa k̄õk̄õme, ben à p̄obleè k̄e a iban̄one. À w̄ekpaateri ki k̄õn buredik̄eri kio b̄òe kp̄en a iban̄o wáa. Ben à èara à w̄ekpaateri ki dà a z̄iin̄ à èara àgõ í b̄oore. Ben à buredik̄eri ki lògo lía lan Yusufu n̄ nanaano b̄okõtena ònné nà. Yusufu yã e d̄o w̄ekpaaterikin d̄oro, à yã s̄an̄.

Yusufu Fili'auna nana b̄okõtena

W̄eè plaa papana gbera Fili'auna nanaa'ò, à è á zena Nili lea. À è z̄uda maa mekpanano b̄òe swaa p̄i w̄een men sw̄eēplaa āõe s̄e blee tafe guu. Ben à z̄uda yãyãna w̄az̄oḡow̄az̄oḡon̄o è men sw̄eēplaa d̄o. Āõ b̄ò swaw̄een wà tè à kaakup̄on̄o kp̄eè āõ z̄è n̄ sae swa lea. Ben z̄u yãyãna w̄az̄oḡow̄az̄oḡo p̄in̄o z̄u maa mekpana p̄in̄o m̄òm̄o, ben Fili'auna v̄u.

À èara à ii'ò, ben à nanaa'ò d̄o. À è ese sáko maa w̄eēdee p̄ia ese lí d̄õnk̄õa sáko sw̄eēplaa. Ben à ese sáko w̄eè wodowodoo k̄e lou'i k̄ès̄ammán̄o è, à p̄ia n̄ gbera d̄o sáko

swɛɛplaa. Ben ese sáko wée wodowodoo pínɔ ese sáko maa wɛɛdee pínɔ mòmɔ. Kè Fili'auna vù, à è nanaan á ò.

Kè guu dɔ, à ku bidi guu, ben à Igipiti masokerinɔ kɔn wɛɛzɛrinɔ sisi n pingi. À a nanaanɔ tɔkɛnné, mɔde aɔ gbɛkee e fɔ à à bɔkɔtena ònɛro. Ben wɛkpaateri ki fɛɛ à yǎ'ò Fili'aunane à bè: Taari kè má kè yǎa dɔmagu gbǎa. Ki, n pɔfɛ n zɔblerinɔzi yǎ, ben n ma da kpɛsiaan n dogarinɔ gbɛnsi bɛ lɛdo kɔn buredikerikio. Gwǎavĩ dɔnkɔa wa nanaa'ò, wa baade kɔn a pɔo kɔn à bɔkɔtenaɔ. Eberu gɔkparɛ kee kuwao gwe, n dogarinɔ gbɛnsi zòmɛ. Kè wa wa nanaanɔ tɔkɛnɛ, ben à wa baade pɔ bɔkɔtena ònɛ. Yǎ pínɔ kè lan à òwe nà. N ɛara n ma da ma zĩin, ben n buredikeri ki pì lògo lía.

Ben Fili'auna gbɛ zĩ wà Yusufu sisi, ben wà gàa wà à bò wɛɛn kpakpaa. À mibò à a pɔkāsāano liɛ, ben à gàa Fili'auna kiia. Ben Fili'auna bènɛ: Ma nanaa'ò, gbɛkee e fɔ à à bɔkɔtena òmɛro. Má mà wà bè tó wà ònnɛ, nɛɛ fɔ n à bɔkɔtena onné. Yusufu bènɛ: Èe kɛ mambeero! Luda bé eé à bɔkɔtena onnɛ, ki. Ben Fili'auna bènɛ: Ma nanaa guu má è má zena Nili lɛa. Má è zùda maa mekpana mɛn swɛɛplaaano bɔɛ swawɛɛn aɔɔɛ sɛ blee tafe guu. Ben ma zùda pāndenɔ è dɔ mɛn swɛɛplaa aɔɔ yǎyāna wɔzɔgɔwɔzɔgɔ, mée zù yǎyāna beee takano e Igipiti kè zikiro. Ben zùda yǎyāna wɔzɔgɔwɔzɔgɔ pínɔ zù mekpana kaakupɔ mɛn swɛɛplaaa pínɔ mòmɔ. Baa kè aɔ n mɔmɔ, aɔ gɔ yǎyāna lan yǎa bàɛɛ, gbɛke é dɔ kè aɔ n mɔmɔ sero. Ben ma vu. Nanaa guu dɔ má è, ese sáko maa wɛɛde pìà ese lí dɔnkɔa sáko swɛɛplaa. Ben má è ese sáko teee wée wodowodoo kè lou'i kèsāmmánɔ pìà n gbera dɔ sáko swɛɛplaa. Ben ese sáko

wée wodowodoo pìno ese sáko wéede pìno mòmɔ. Kè má ò masokerinɔne, aɔ gbēkee e fĩ à à bɔkɔtɛna òmero.

Ben Yusufu bène: Ki, nanaa kè ní ò pìno bɔkɔtɛna dɔnkɔmɛ. Luda yā kè à yezi à keɛ òdɔannemɛ, ki. Zù maa men swēplaaa pìno né wè swēplaamɛ. Ése sáko wéede sáko swēplaaa pìno sɔ wè swēplaamɛ. Nanaa pìno bɔkɔtɛna dɔnkɔmɛ. Zù yāyāna wɔzɔgɔwɔzɔgɔ men swēplaaa kè aɔ bè wà tɛ à kaakupɔno kpɛ pìno né wè swēplaamɛ. Lɛmɛ ese sáko wée wodowodoo kè lou'i kēsāmmá sáko swēplaaa pìno de le dɔ. Beeenɔmɛ wè swēplaaa kè dekaa é ka ũ. Lan má ònne nà tia, ki, ma bè Ludaa e yā kè à yezi à keɛ ɔdɔannemɛ. Blewɛ éǵɔ di Igipiti gu pingia maamaa ai wè swēplaa. Beee gbera dekaa é ka ai wè swēplaa, kāna gbāaa pì yā é sã Igipitinɔn. Dekaa pì é bùsu pì de. Dekaa kè eé mɔ pì éǵɔ pāsĩ maamaa, kāna gbāaa pì yā é dɔ gbēken dɔro. Ki, kè gēn plaan n nanaa pì ò, kè Luda bé à diɛ yānzimɛ. Eé ke tiame, à seka vīro. Tia sa ki, ò wɛzēri ɔndɔdee wete ò die àǵɔ de gbāadee ũ Igipiti. Ki, ò gbēno die gbēnsino ũ Igipiti aǵɔ blewɛ sɔrodee kaakɔa wè swēplaaa kè blewɛ éǵɔ din pì guu. Aǵé bleɛ kakɔa wè maaa kè èe mɔɔno guu wà blewɛ ka dǔno guu wete kɔn weteo kɔn n tɔo, aǵéǵɔ dākpaa. Tó dekaa kè é ke wè swēplaaa pì kà Igipiti, bleɛ pì éǵɔ de pó zikana ũ le dekaa pì ton Igipitino dedero yānzi.

Yusufu kiblena Igipiti

Yā pì kè Fili'aunanɛ kɔn a ibano ní pingi, ben à bènné: Gbē kekii Luda Nini vī. Wé gbēke e lan à bà dɔɔ? Ben à bè Yusufunɛ: Lan Ludaa tò ní yā beeno dɔ pingi nà, wɛzēri

ñndõde kee kuu lan n bàro. Mbe nэгõ de ma ua gběnsi ù, ma gběno égõ misieenne í pingi. Kpata bé é to màgõ denla ado. Ben à èara à bène: Nэгõ gbāa vī Iḡipiti bùsu gu pingia. Ben à tānga seedakebo bō a ñnea à dà Yusufune a ñnea, à babagaa uta dāne à vura kāmbeē dāne a waaa. À a sōgoro plaadee kpàa taa'obo ù, ben gbē kē aōw dōne aenō ègõ pataa: À kue! À kue! Leme Fili'auna tò Yusufu gbāa vī Iḡipiti busun le. À bène dō: Mambe Fili'auna, gbēke é fō à yāke ke Iḡipiti kē n lé saero. À tōkpāne Zafena Panēa, ben à Eliopoli wete sa'ori Potifera nenogbē Asena kpàa nōw ù.

Gurōw kē Yusufu zīi sē Iḡipiti ki Fili'auna be, à wē baaakurime. Ben à bō Fili'auna kiia à gāa à lili'ò Iḡipiti gu pingia. Kāna gbāaa kuu ai wē sweeplaa, blewēe din maamaa. Ben Yusufu blewēe kē din Iḡipiti wē sweeplaaa pīnō kākakōa wete kōn weteo pó zikana ù, wete pingi kōn a buraa kē ligazino pōo. A blewēe kākōa bitabita lan isiale busu'āatē bà, ben wà zē à zakale yōnaa, kē weé fō wà à lé dōro yānzi.

Ai dekaa gō gá ka Yusufu nañ Asena, Potifera né, nэгõgběno ì men plaa. Yusufu tōkpà a daudune Manase à bè: Ludaa tò ma de bedeeno kōn nawēa kē má kēo yā sāmāgu pingi. Ben à tōkpà à plaadeene Eflaimu à bè: Ludaa tò ma gō nedee ù bùsu kē wà weetāmaan.

Kē kāna gbāaa kē ku Iḡipiti wē sweeplaaa pì yāa, ben wē sweeplaaa kē dekaa é ka nāa lan Yusufu ò nā. Dekaa kà bùsu kōn bùsuo pingi, mōde blewēe di Iḡipiti gu pingiamē. Kē nōaa gē Iḡipitinōn pingi, aō wiilē Fili'aunane à pōblee kpammá. Ben à bēnné í pingi: À gá Yusufu kiia à ke lan eé oare nā. Dekaa

dà b̀usu p̀ila pingi, ben Yusufu d̀ĩnɔ wẽwẽ à blẽwẽ yàya Igipitinɔ, k̀e dekaa p̀i gb̃akũ ní busun yānzi. Ben gb̃enɔ b̀ anduna gu pingia wà m̀ Igipiti blẽwẽ lu Yusufua, zaake dekaa gb̃akũ anduna guu pingime.

Yusufu ṽĩnɔ m̀na blẽwẽ lu Igipiti

K̀e Yakubu mà blẽwẽ ku Igipiti, à bè a nenɔne: Égõ kae k̀e p̃aɔ? Má mà blẽwẽ ku Igipiti. À gá luwe gwe, le wàton garo, wàgõ kuu aafia yānzi. Ben Yusufu ṽĩ gõn kurinɔ gàa Igipiti blẽwẽ lu. Yakubu e Yusufu d̃aaro Beyāmi zĩnyoro, zaake à bè: Wègõ d̃oro tó yā zaaa é à le. Ben Isaraili né p̃inɔ gàa blẽwẽ lu k̃n gb̃e p̃andenɔ, zaake dekaa p̀i kà Kanaa busun dɔ.

Yusufu bé à b̀usu p̀i gb̃ensi ũ. Àmbe è blẽwẽ yá baade pingia. Ben à ṽĩnɔ m̀ wà k̀ene aĩ ní ae p̀e tɔtɛa. K̀e à a ṽĩnɔ è, à ní d̃õ, ben à azĩnda k̀enné nibɔ ũ. Ben à yā'onné p̃āsĩp̃āsĩ à ní la à bè: A bɔ máa? Aĩ wèàla wà bè: Wa bɔ Kanaa busun wa m̀ blẽwẽ lume. Yusufu a ṽĩnɔ d̃õ, m̀de aĩɔe à d̃oro. Nanaa k̀e à ò yā ní yā musu d̃n, ben à bènné: Gu'asiigwarinɔn a ũ, a m̀ wa b̀usu k̃sākii gwame. Aĩ wèàla wà bè: Auo dii! N zɔblerinɔn wa ũ, wa m̀ blẽwẽ lume. Ded̃nk̃õdeenɔn wa ũ wa pingi. Naanɛdeenɔn wa ũ. Wapinɔ n zɔblerinɔ, gu'asiigwarinɔn wa ũro. Ben à bènné: Eg̃eme! A m̀ wa b̀usu asii d̃me. Aĩ bè: Wapinɔ n zɔblerinɔ, ded̃nk̃õdeenɔn wa ũ, wa gõn kuri awẽplaame. Kanaa b̀usu gb̃enɔn wa ũ. Wa d̃aaro g̃ẽ be k̃n wa deo, wa gb̃endoo kuuro. Ben Yusufu bènné: Lan má òare nà, gu'asiigwarinɔn a ũ. Yā k̀e é to mà a yāpuraa d̃on ye. K̃n Fili'auna kuunao é b̃e k̀ero, seto a d̃aaro

pì mò kè baasiro. À a gbëndoo zĩ à a dāaro sé, a gbě kpaaano é gĩ kpesiaan kè, mé dō tó a yā yāpuraame. Tó lenlo, kōn Fili'auna kuunao gu'asiigwarinon a ũ. Ben à n ka kpen ai guro aagō. À guro aagōdee zĩ à benné: Má Luda vĩa vĩ. À yā kè mé oaree ke, é bō aafia. Tó naanēdeenon a ũ, à a gbëndoo tó da kpen kè, a gbě kpaaano é ta kōn blewēeo a bēde nōaderinone, é ɛara à mome kōn a dāaro pìo, mé dō kè a yā yāpuraame, weé a dēde doro. Ben aō wèzi le.

Aō bèkōne: Yāpuraame taarideenon wa ũ yā kè wá kè wa dāaronē yā yānzi. Wá è guro kè èe agbaa kpaawe, à kè wēnda, ben wée à yāmaro. Beee yānzin yā kè wa lezi. Ben Rubeni benné: Kè má òare àton yāke ke né pìnoro, ée ma yāmaro. À aru gēen Ludaa e boowa kè. Aō dō Yusufu e maaro, zaake kè èe yā'oonné, wèe liennémē. Ben à gù n kiia à gaa à ɔɔdò. Kè à sù, à yā'ònné, ben à Simeo bō n guu à à yì n wáa. Yusufu bè, wà blewēe kanné n sakino pa wà n baade ɔɔ dane à pon wà zé kūsāe kenné. Kè wà kènné le, aō n blewēeno dì n zaakinone, ben aō dà zen.

Kè aō kà guu kè aōe iin, kè aō gbëndoo a saki pòro le à pó kpa a zaakia, ben à a ɔɔ è a saki len. Ben à bè a gbēnone: À ma saki guu gwa, wà ma ɔɔ sòkpame! Ben swē kēngu, aō bèkōne kōn luganao: Bó yān Ludaa kèwe lee? Kè aō kà n de Yakubu kiia Kanaa busun, aō yā kè n le tōkēne pingi wà bè: Bùsu gbēnsi pì yā'òwe pāsīpāsī à wa die gu'asiigwarino ũmē. Wa bène naanēdeenon wa ũ, gu'asiigwarinon wa ũro. Dedōnkōdeenon wa ũ, wa gōon kuri awēplaame, wa gbëndoo kuuro, wa dāaro gō Kanaa busun kōn wa deo. Ben bùsu gbēnsi

pì bèwe yā kè eé to à wa dǎ naanēdeenɔ ũun ye. À bè wà wa gbēndoo tóao, wà blewée se wà tao wa bede nɔaderinɔne, wà liara wà mɔare kǎn wa dǎaroo, é dǎ sa kè gu'asiigwarinɔn wa ũro, naanēdeenɔn wa ũ, é wa gbēndoo kpawa, wé laata bùsu pìn.

Kè aǎwe blewée bɔɛɛ ní sakinɔ guu, aǎ baade a ɔɔɔɔɔ è a pɔ guu. Kè aǎ ní ɔɔɔ è le, vīa ní kǔ ní pingi kǎn ní deo. Ben aǎ de bēnné: Á yezi mà gǎ né sain yɔ? Yusufu kuuro, Simeɔ kuuro, ben á yezi à Beyāmi sima dɔɔ? Yā pingi e bɔɔme zaame. Ben Rubeni bè a denɛ: Tó mée suonnero, ñ ma negǔgbē plaaanɔ dede. Ñ à kpama, mé suonne. Ben Yakubu bè: Ma né é gáaoro, zaake à vīi dadǎnkǔdee gà, àmbe à gǎ ado. Ma zikǔ. Tó yāke à lè ta kè eé oo guu, eé to mà ta miran kǎn pɔsaaome.

Yusufu vīinɔ ɛara à gana Igipiti kǎn Beyāmio

Dekaa pǎsī kǔ Kanaa busun. Kè aǎ blewée kè aǎ bɔo Igipiti blè wà yāa, aǎ de bēnné: À ɛara à gá blewée lu fete dɔ. Ben Yuda bèɛ: Gǔgbē pì òwe sǎnsǎmme à bè, tó wa dǎaro kuwaoro, wé weesikǔlero. Tó né we wa dǎaro gáwao, wé gá wà blewée lunne. Tó née we sǔro, wé gáro, zaake gbē pì òwe, tó wa dǎaro kuwaoro, wé weesikǔlero. Ben Isaraili bè: Bɔyānzin a ñadàmazi, kè á ò gbē pìne á dǎaro vīi? Aǎ wèàla wà bè: Àmbe à yā gbèkawa kǎn wa bedeeno yāo à bè: A de kuu ai tiaɔ? Á dǎaro vīɔ? Yā beeenɔ musun wa weàla. Wá dǎ yā eé be wà mɔ kǎn wa dǎaroon yɔ? Ben Yuda bè a denɛ: Ñ to né pì gámao. Wé fɛe wà gá gǔɔme, le wapinɔ kǎn mpio kǎn wa nenɔ ton gagaro yānzi, wégǔ kuu aafia. À gǎ ma yā ũme. Ma a zīnda wēndi dīe à pɔ gēe ũ. Tó mée suonne aafiaro, ma gǎ n

taaridee ũme. Tó wée sekake yāro, le wa gaa gēn plaadeeo wa su. Ben aĩ de bēnné: Tó lēme, à yā kēkii ke. À wa bùsu pó maaano sēe à ka a sakino guu à gá à gōgbē pì gba. À lí'ò ēzē se fete kōn zo'io fete kōn dò pōno kōn lí'ò gū nnannaao kōn gōroo kōn sīo. À gá kōn ɔo leo plaa à ɔo kē wà dàare a sakino guu ɔokpanné. Ke wà sāsān yá, á dōro. À a dāaro se à ɛara à gá gōgbē pì kiia. Luda Gbāapingide tó gbē pì a wēnda gwa à a gbēndo kōn Beyāmio gbare aĩ suao. Mapi sō, tó Luda ma neno sīmame, à sìman gwe.

Aĩ pó kē aĩé gá wà à gbaa pìno sēe kōn ɔo leo plaa kōn Beyāmio aĩ fēe wà gàa Iyipiti, ben aĩ gàa Yusufu kiia. Kē Yusufu Beyāmi è ní tē, à bè a begwarine: N̄ gá kōn gbē beeno ma be. N̄ nɔo de n̄ kēkē, zaake gbē pìno é pòblemao fāantēame. Begwari pì yā kē Yusufu dànē kē à gāányo à be. Kē wēe gāányo Yusufu be le, vīa ní kū aĩ bè: Ɔo kē wà dà wa sakino guu yā bé à tò wēe mɔɔwao kē. Aĩ yezi wà lēewa wà gbāaamowe wà wa kūkū zono ũ, wà wa zaakino sēeme. Kē aĩ kà Yusufu be kpēle, aĩ sō à begwari pìzi aĩ bè: Maree, n yā nna! Wa mɔ wà blewēe lu kē yā kaaku. Kē wa ka guu kē wé iin, wa wa sakino pòro, ben wa baade a ɔo è a saki len papana. Ben wa su ɔo pìo wa ɔzĩ. Wa mɔ ɔo pānde le wà ble pānde luo. Wá dō gbē kē ɔo pì dà wa sakino guuro. Begwari pì bè: Àton bidikero, àton vīakero. A Luda, a de Luda bé à ɔo pì dàare a sakino guu. A ɔo ma kii lè. Ben à Simeɔ bōnné. Begwari pì gēnyo Yusufu ua guu, à í kpàmmá aĩ zu'oo, ben à sē kpà ní zaakinɔa. Ben aĩ pó kē aĩé Yusufu gbaa pì yā kēke ai àgō gá su fāantē, zaake aĩo mà wēé pòble à beme.

Kè Yusufu sù bε, aõ à gbà pó kè aõ m̀do pìnɔ aõ dàe tɔɔtε à aε. À ní aafia gbèka, ben à bè: A de zikūna kè a à yā'ò pì gbāaɔ? À ku wēndioɔ? Aõ wèàla wà bè: Wa de n zɔbleri gbāa à kuu ai tia. Ben aõ kùεε wà aεpèε tɔɔtεa. Yusufu wεεsè à a dāaro dadɔnkɔde Beyāmi gwà à bè: A dāaro kè a à yā'òmεε pìn yεɔ? Ben à bè Beyāmine: Luda aubarikadangu. Kè à a dāaro gwà, à pɔɔ kè nna bita à yezi à ɔɔɔɔ, ben à gè kpetu kpakpaa, à ɔɔɔɔ gwe. Kè à uupìpi, ben à bò à azĩnda kù à bè wà mɔ pɔbleeo.

Wà pɔblee diεε adɔ, aõ pó sɔ adona, Igititi kè aõ kuono pó adona ɔɔ, zaake Igititino è pɔble kɔn Eberunɔro aõè kakɔañyoro. Wà ní v̄εv̄εε à aε ní sáakeεa, zaa daudua ai ní gbè zāaa, ben aõ lé àε wà kɔ gwàgwa. Ben wà pɔblee kè ku Yusufu aε kpaatètenné. Beyāmi pó bita de gbè kpaaano póla leo ɔɔɔro. Ben aõ pɔblè aõ imi kɔn Yusufuo ai wà kà.

Kondogi togo dana sakin

Yusufu bè a begwarine: Ñ blewεε kaka gbè pìnɔne ní sakino pa lan aõé f̄ɔ wà sε nà. Ñ baade ɔɔ dane a saki len ñ ma kondogi togo sε ñ da ní dāaro sakin kɔn à blewεε ɔɔɔ. Ben à kè lan Yusufu òne nà. Kè guu ɔɔ gɔɔ, wà ní gbáε kɔn ní zaakino. Ai aõgɔ gá ka zà, ben Yusufu bè a begwarine: Ñ fεε ñ pεεnzi. Tó n ní le, ñ ní la ñ be boyānzin aõ f̄iabòmε à zaaao à maaa ḡεε ũzi? Boyānzin aõ ma togoo kè mεè imio mà masokeo sè kpāii? Ñ onné kè aõ yā zaaa kè.

Kè à ní le, à yā pì ònné, ben aõ wèàla wà bè: Maree, à kè dia ní ò lεε? Kuku! Wamɔwa n zɔblerino, wèε yā beee taka kero. ɔɔ kè wá è yā wa sakino lé guu, wée εara wa suonne

bɔna zaa Kanaaroo? Wé fĩ wà kondogi ke vura se kpāi n dii beɔ? Maree, wa gbẽ kè ní è à kiia, adee gà, wa pingi wé gɔ n zɔnɔ ũ. À bè: Tò, à ke lan á ò nà. Gbẽ kè wà è à kiia é gɔ ma zò ũme, a gbẽ kpaaano é gɔ taari sai. Ben aɔ baade a saki pìta à pòro gɔɔ. Ben begwari pì ní sakino gwàgwa. À nà ní vīi póa ai à gà à kào ní dāaro póa, ben à togoo pì è Beyāmi pó guu. Aɔ ní utano gà wà kèkè, ben aɔ baade a asoo yì a zaakine aɔ èara wà gè wete guu. Kè Yuda kɔn a gbẽno kà Yusufu be, aɔ à lè gwe, ben aɔ kùe à ae tɔɔtea. À benné: Bɔyānzin á kè lezi? Á dɔ kè ma taka è masokeroo? Yuda wèàla à bè: Dii, wé benne diamɛ? À yāke ona vīro. Wé ke dia wà wazīnda bɔ yān? Luda bé à bɔ wa taaria. Dii, wa gɔ n zɔnɔ ũ kè, wapino kɔn gbẽ kè wà togoo pì è à kiiao. Ben Yusufu bè: Kai! Mé fĩ mà beee kero. Gbẽ kè wà togoo pì èa bé eé gɔ ma zò ũ, a gbẽ kpaaano é ɛara à ta a de kiia aafia.

Yuda weekena Yusufua Beyāmine

Ben Yuda sɔzi à bè: N yā nna dii! N to mamɔma n zɔbleri mà yā'onne. Nton pɔfēmaziro dii, zaake ní sáa kɔn Fili'aunaome. Dii, n wa la yā tó wá de vī ke dāaro. Ben wa bè wa de zikù, bensɔ wa dāaro kuu dɔ, wa de à ì a zikū guume. Né pì vīi dadɔnkɔdee gà, àmbe à gɔ adɔ, ben wa de pì yezi maamaa. Ní ò wamɔwa n zɔblerinɔne wà à se wà mɔonne le n weesiàle. Dii, wa benne né pì é fĩ à a de toro. Tó à à tò, de pì é game. Ben n bèwe, tó wée mɔ kɔn wa dāaro pìoro, wé weesikɔlɛro. Kè wa ta wa de kiia, wa n yā'òne. Ben wa de pì bè wà ɛara wà gá bléwee lu fete dɔ. Wa bè, tó èe ke wa dāaro kuwao baasiro, wé fĩ wà gáro, zaake tó à kuwaoro, wa wée é

sikōléro. Ben wa de bèwe, wá dǎ kè a naǎ ne'i men plaa. Kè à doo bò à be, èe à e dǎro ai gbàa. À bè nǎbǎ pāsī bé à à sò. À bè tó wa né beee siawa, ben yā zaaa à lè, lan a zikū nà, wé to à ta miran kǎn pǎsiaaomε. Tia sa, tó ma ta ma de kiia, ben à né pì kuwaoro, eé game, zaake à pǎw nàame. Tó wa dee e né pì e wa tero, eé ta miran a zikū guu kǎn pǎsiaaomε. Ma azīnda kpà ma dea né pì gēε ũme, ma bè tó mée suonero, mé gǎ à taaridee ũ ai ma wēndi len. Dii, n yā nna! N to mà gǎ n zò ũ né pì gēε ũ, le à ta kǎn a vīino. Tó èe ke kǎn né pìoro, mé fǎ mà ta ma de kiiaro. Nton to mà yā zaaa kè eé ma de lee ero.

Yusufu zīnda tǎkēna a vīino

Yusufu e fǎ à azīnda kǎ a iba kè aǎw ku gweenǎ aezī dǎro, ben à pǔtā à bè: Amǎa kè á ku kèno, à bǎe a pingi! Kè gbēkee ku gwe dǎro, ben à azīnda tǎkē a vīino sa. Èe wǎdǎw gbāngbān ai Igitipino mà, ben Fili'auna bēdeenǎ à baaru mà. Ben à bè a gbē pino: Yusufun ma ũ. Ma de kuu ai tia? Ben swē kēngu, aǎwe fǎ wà wèàlaro. Ben Yusufu bēnné: À sǎmazi. Kè aǎ sǎzi, ben à bè: Mambe a dǎaro Yusufu kè á yà wà sùo Igitipi kè ũ. Tia sa àton to a nǎse yakaro. Àton pǎfē ma yana yā musuro, zaake gbēno misina yānzin Luda ma zī a aε kèzi. Dekaa kana busun kè wē plaadeen ye. Weé bu baro weé pǎkēro ai wē sǎoro. Ludaa tò ma dǎare aε le wa borii bǎ aafia anduna guu, mà a misi maamaa. Èe ke ámbé a ma zī kéro, Ludame. À ma die Fili'auna lēdamari ũ, à begwari ũ, Igitipi gu pingi gbēnsi ũ. À ke kpakpaa, à gá wa de kiia à one à né Yusufu bè Luda a die Igitipi bùsu gbāadee ũ. À su ma kiia kè gǎw. Àgǎ kumao kīi à vēε Gosē busun kǎn a nenǎ kǎn a diono

kõn a sãano kõn a blèno kõn a zùno kõn pó kè à vīino pingi. Mé à gwa kè, zaake dekaa égõ kuu ai wě sɔɔro dɔme. Tó lenlo, àpi kõn a bedeenõ kõn pó kè à vīino é kaate pingi. Apino kõn Beyāmio, á è wéso kè mamɔma Yusufu mambe mée yā'ooare. À bee kè má vī Iyipiti kè yā'o ma dene kõn pó kè á èo pingi. À gá à suo kè kpakpaa. À vī à lògo a dāaro Beyāmi waaa à ɔɔdò, ben Beyāmi mlèa à ɔɔdò se. Ben à lepèpe a vīinoa ní pingi kõn ɔɔdɔɔ. Beee gbera a vīino yā'òo.

Kè Yusufu vīino mɔna baaru kà Fili'auna be, à kène nna kõn a ibano. Ben à bè Yusufune: Ñ o n vīinoe aĩ ní asoo yi ní zaakinone aĩ fɛɛ wà gá Kanaa, aĩ ní de se kõn n bedeenõ aĩ suńyo ma kiia kè. Mé Iyipiti bùsu gu maaa kpammá aĩgõ nnaamaa. Ñ onné dɔ aĩ Iyipiti zùgorono se ní né feteno kõn ní nɔgbèno yānzi, aĩ ní de se wà suo. Aĩton laasuule pó kè aĩé to gweenɔaro, zaake Iyipiti gu maaa é gõ ní pó ũme.

Ben Isaraili né pìnɔ kè le. Yusufu zùgorono kpammá lan Fili'auna ò nà. À zé kūsāe kènné dɔ. À ní gbá uta isino ní pingi, ben à Beyāmi gbà kondogi ɔ men wàa do kpe basɔɔro kõn uta isino men sɔɔro. À Iyipiti pó maaano kpàsā a dene zaaki aso kuri kõn blewéso kõn pɔbleeo zaaki aso kuri a de zé kūsāe ũ. Kè à ní gbáe à bè: Àton sweeke zenlo! Ben aĩ tà.

Aĩ bò Iyipiti, ben aĩ kà Kanaa busun ní de Yakubu kiia. Aĩ bène: Yusufu ku wěndio ai tia, àmbe Iyipiti bùsu gbēnsi ũ. Ben Yakubu kè sāii, èe siro. Ben aĩ yā kè Yusufu ònné òne pingi. Kè Isaraili zùgoro kè Yusufu gbàre à a sɛno è, ben à laasuu kè do sa, ben à bè: Kekii mò! Ma né Yusufu ku wěndio ai tia. Mé gá mà wɛɛsiàle le má kpe mà ga.

Yakubu tana Iyipiti kōn a nenɔ

Isaraili dà zen kōn pɔ kè a vīino pingi. Kè à kà Beseba, à saa'ò a de Isaaku Luda. Ben Luda bɔ à m̀zi wɛɛgupu'ena guu gwāāvi à bè: Yakubu! Yakubu! À wèàla à bè: Maɛ kè! Ben à bè: Mambe Luda ũ, n de Luda. Ǹton bidike Iyipiti gana yā musuro, zaake gwen mé n borii kaaran maamaa. Mé gányo Iyipiti mà ɛara mà su kōn n boriino. Yusufu gbádaan né gan.

Ben Yakubu fɛɛ Beseba. À nenɔ à dà zùgoro kè Fili'auna gbàre wà à séono guu kōn ní nenɔ kōn ní naɔɔno. Aɔ ní ɔkādeenɔ kōn auziki kè aɔ è Kanaa bùsu guuno sèɛ wà tào Iyipiti. Yakubu tà gwe kōn a nɛɔgbɛno kōn a nenɔgbɛno kōn a diono ní pingi. Isaraili kè aɔ tà Iyipitino tɔno ye, Yakubu kōn a boriino.

Yakubu daudu Rubeni. Rubeni nɛɔgbɛnon Anoku, Palu, ɛzerɔnu kōn Kaamio ũ. Simeɔ nɛɔgbɛnon Yemueli, Yami, Oada, Yakĩ, Zoa kōn Saulu kè à à ì kōn Kanaa nɔgbɛoo ũ. Levi nɛɔgbɛnon Gesɔnu, Koa kōn Merario ũ. Yuda nɛɔgbɛnon ɛɛ, Ona, Sela, Perezi kōn Zerao ũ, m̀de ɛɛ kōn Onao gà Kanaame. Perezi nɛɔgbɛnon ɛzerɔnu kōn Amuluo ũ. Isaka nɛɔgbɛnon Tola, Pua, Yasubu kōn Simirɔnuo ũ. Zebulun nɛɔgbɛnon Seredi, Eloni kōn Yalelio ũ. Nɛɔgbɛ kè Lea ní í kōn Yakubuo Mesopotamianɔn gwe. Àmbe à a nenɔgbɛ Dina ì dɔ. Aɔ borii pino ní pingi gɔɔn baaakuri awɛɛ'aagɔme.

Gada nɛɔgbɛnon Zefɔ, Agi, Suni, ɛzebɔ, Eri, Arodi kōn Arelio ũ. Asa nɛɔgbɛnon Imina, Isiva, Isivi kōn Beriao ũ kōn ní dāre Serao. Beria nɛɔgbɛnon Eberu kōn Malakielio ũ. Labā bé

à Zilipa kpà Leaa. Borii kè Zilipa kè kɔ̃n Yakubuon gwe. Aɔ̃ gɔ̃ɔn gẽro awɛɛdome.

Yakubu naɔ̃ Raseli negɔ̃gbɛ̃nɔn Yusufu kɔ̃n Beyãmio ũ. Yusufu Manase kɔ̃n Eflaimuo ì Igipiti kɔ̃n a naɔ̃ Asena, Eliɔ̃pɔli sa'ori Potifera néo. Beyãmi negɔ̃gbɛ̃nɔn Bela, Beke, Asabeli, Gera, Naama, Ehi, Rosu, Mupimu, Upimu kɔ̃n Adao ũ. Borii kè Raseli kè kɔ̃n Yakubuonɔn gwe. Aɔ̃ gɔ̃ɔn gẽro dosaimɛ.

Dani negɔ̃gbɛ̃ Usimu. Nafatali negɔ̃gbɛ̃nɔn Yazieli, Guni, Yeze kɔ̃n Silemuo ũ. Labã bé à Bila kpà Raselia. Borii kè Bila kè kɔ̃n Yakubuonɔn gwe. Aɔ̃ gɔ̃ɔn swɛɛplaame.

Yakubu borii kè aɔ̃ tànyo Igipitinɔn gwe. Aɔ̃ gɔ̃ɔn baaagɔ̃ awɛɛswɛɛdome à né naɔ̃ɔnɔ baasi. Kè Yusufu ne'ì Igipiti gɔ̃ɔn plaa, ben Yakubu borii kè aɔ̃ tà gweenɔ kè gɔ̃ɔn baaagɔ̃ akuri.

Yakubu Yuda zì à dɔ̃nɛ aɛ Yusufu kiia, lɛ à Gosɛ̀ bùsu zé ɔ̃ɔɔanɛ. Kè aɔ̃ kà gwe, ben Yusufu gɛ̀ a sɔ̃goron à gàa da a dele gwe. Kè à à lè, à mlèa à ɔ̃ɔdò gikɛna. Ben Isaraili bè Yusufune: Lan ma weesìnle nà má è í ku wëndio, gaa é fɔ̃ à ma sɛ sa.

Yusufu bè a vīinɔnɛ kɔ̃n a de bɛdeɛnɔ: Mé gá mà o Fili'aunane ma vīinɔ kɔ̃n ma de bɛdee kè aɔ̃ ku Kanaa busunnɔ sù ma kiia. Mé onɛ kè sãdãrinɔn a ũ, á pɔkãdeenɔ vī, ben a mɔ kɔ̃n a sãanɔ kɔ̃n a blènɔ kɔ̃n a zùnɔ kɔ̃n pɔ kè á vīinɔ pingi. Tó Fili'auna a sisi, ben à a la bó zīin eè ke, à onɛ à be á pɔkãdedeenɔ ũ zaa a gɔ̃kparekɛguro ai kɔ̃n a gbãao lan a dezinɔ bà. Tó á ònɛ lɛ, é e à vɛɛ Gosɛ̀ busun, zaake Igipitinɔ è kakãa kɔ̃n sãdãrinɔro.

Isarailino vëena Igipiti

Yusufu gàa à yǎ'ò Fili'aunane à bè: Ma vīno bò Kanaa busun kōn n sǎano kōn n blèno kōn n zùnno kōn pó kè aǎo vīno pingi, aǎ mò Gosē busun. Ben à a vīno sè gǔon sooro à n ɔɔa Fili'aunane. Fili'auna n la à bè: Bó zīin eè kee? Aǎ wèàla wà bè: Wamowa n zǎblerino, sǎdārinon wa ũ lan wa dezino bà. Ben aǎ bène: Wa mo vëe busun kè guro plaame, zaake dekaa ku Kanaa busun maamaa, sē kuu kè wa sǎano blero. Wamowa n zǎblerino, n wa gba zé wà vëe Gosē busun. Ben Fili'auna bè Yusufune: Lan n de kōn n vīno sù n kiia nà, n n kae Igipiti gu maaan. Aǎ vëe Gosē busun. Tó laakarideenɔ ku n tɛ, n ma ɔonno nanné n ɔzĩ.

Ben Yusufu a de Yakubu sè à gàa à ɔɔa Fili'aunane. Ben Yakubu sa maaa òne. Fili'auna à là à bè: N ka wën gbaa? À wèàla à bè: Ma kuuna anduna guu wè baswædo akurideen ye. Ma wè e ka ma dezino pó ũro, ben à yǎɔamma vī. À sa maaa ò Fili'aunane ɔ, ben à bò à kiia.

Yusufu a de kōn a vīno kàe Igipiti bùsu gu maaan, à n gbá bùsu kè Rameɛ de à wetɛdaa ũ lan Fili'auna ò nà. Yusufu blewɛ kpà a dea kōn a vīno kōn a de bèdeenɔ n pingi ua kōn uao n pari len.

Dekaa gbǎakūna

Dekaa kè gbǎa, blewɛ ku gukearo. Igipitino kōn Kanaano gbǎaa yǎa. Wèe blewɛ luu, ben Yusufu ɔ kè ku Igipiti kōn Kanaao sì pingi à tào Fili'auna be. Kè Igipitino kōn Kanaano ɔ yǎa, Igipitino mò Yusufu kiia n pingi aǎ bè: ɔ kuu

dɔro. N̄ wa gba blewɛɛ. N̄ton to wà ga n wáaro. Yusufu bè: Lan ɔɔ kuuro nà, à mɔ kɔ̄n a pɔkãdeenɔ, mé blewɛɛ kpaawa à musu. Ben aɔ̄ mɔ Yusufune kɔ̄n pɔkãdeenɔ, ben à blewɛɛ kpàmmá sɔ̄nɔ kɔ̄n sãanɔ kɔ̄n blènɔ kɔ̄n zùnɔ kɔ̄n zaakinɔ musu. Wè beee à blewɛɛ kpàmmá n̄ pɔkãdeenɔ musumɛ.

Kè wè beee gète, ben aɔ̄ mɔ à kiia à wè làa wà bène: Dii, wé fĩ wà yãke utennero. Ɔɔ yãa, ben wa pɔkãdeenɔ g̃ɔ̄ n pɔ̄ ũ. Pɔkee e g̃ɔ̄ wà kpammáro, wapinɔ kɔ̄n wa buraanɔ baasiro. N̄ton to wà ga n wáa kɔ̄n wa buraanɔro. N̄ wa lu kɔ̄n wa buraanɔ n̄ fiabo kɔ̄n blewɛɛo wà g̃ɔ̄ Fili'auna zɔ̄nɔ ũ, wapinɔ kɔ̄n wa buraanɔ. N̄ wa gba blewɛɛ le wàton garo wàg̃ɔ̄ kuu, le dɔ wa buraanɔ ton g̃ɔ̄ taagaa ũro. Ben Yusufu Igipiti buraanɔ lù Fili'aunane pingi, zaake Igipitinɔ baade a buraa yà, kè nɔaa n̄ kũ gbãa yãanzi, ben bùsu g̃ɔ̄ Fili'auna pɔ̄ ũ. Yusufu Igipitinɔ sì zɔ̄nɔ ũ n̄ pingi zaa n̄ bùsu len kè gana à lé kãa. Mɔde èe sa'orinɔ buraanɔ luro, zaake Fili'auna diɛ àg̃ɔ̄ blewɛɛ kpammá gurɔ sãnda pingi. Lan aɔ̄ ku kɔ̄n blewɛɛ kè Fili'auna è kpammáo nà, aɔ̄e n̄ buraanɔ yáro.

Ben Yusufu bè gbɛ̄nɔ̄nɛ: Ma a lu kɔ̄n a buraanɔ sa, a g̃ɔ̄ Fili'auna pɔ̄ ũ. Blewɛɛn ye. À gá à t̃ɔ̄. Pɔkɛgurɔ àgae à leo sɔɔrode kpa Fili'aunaa, à kpaa é g̃ɔ̄are blewɛɛ ũ kɔ̄n pɔbleeo. Àgae beee ble kɔ̄n a nɛnɔ kɔ̄n a bèdeenɔ a pingi. Ben aɔ̄ bè: N wa misì. N̄ to wà n pɔ̄nnaa e dii, wà g̃ɔ̄ Fili'auna zɔ̄nɔ ũ. Ben Yusufu yãdiɛ Igipiti à bè, burapɔ leo sɔɔrodee ég̃ɔ̄ de Fili'auna pɔ̄ ũ. Yã pì kuu ai kɔ̄n a gbãao. Sa'orinɔ bùsu bé èe g̃ɔ̄ Fili'auna pɔ̄ ũro ado.

Yakubu weekena zāa

Isarailinɔ ku Gosẽ busun zaa Igititi. Aõ nĩ zĩnda tɔɔte vĩ gwe, ben aõ ne'i wà kàara maamaa. Yakubu kè wè gẽro aweɛplaa Igititi, à wè pingipingi basweɛplaa awɛswɛplaame. Kè à kà gana, à a né Yusufu sìsi, ben à bène: N yā nna! Tó ma n pɔnnaa è, n n ɔɔ da ma gbáda gbaru n gbẽke kɔn naaneɔ yā keme. Nton n ma vĩ Igititiro. Tó ma ka ma dezinɔla, n ma se n bɔmao Igititi kè n ma vĩ ma dezi pɔnɔ miraween. Ben Yusufu bène: Mé yā kè n ò kenne. Ben Yakubu bè: N ladame. Kè à ladàne, ben Yakubu gbāa è a gòà à donzikè.

Yakubu Eflaimu kɔn Manaseo diena a zĩnda nenɔ ũ

Guro plaaa gbera wà ò Yusufune à dee e gyāakee, ben à a né gɔɔn plaaano Manase kɔn Eflaimuo sèe à gàányo. Kè wà ò Yakubune à né Yusufu mò à gwa, à aĩakè à fèe à vèe a gádo musu. À bè Yusufune: Luda Gbāapingide bò à mòmazi zaa Luzu, Kanaa busun à aubarikadàmagu à bème é to mà ne'i maamaa, é ma kaara mà gɔ boriino dezi ũ, é bùsu pì kpa ma boriino ma gbera n pò ũ ai guro pingi. Tia sa né gɔɔn plaaa kè n n í Igititi ai màgɔ mɔ n kiiano ma pɔnɔme. Eflaimu kɔn Manaseo gɔ ma nenɔ ũ lan Rubeni kɔn Simeɔo de nà. Né kè né n i n gberaano bé weégɔ de n pò ũ, aǎé n tubi e n vĩno kiia. Zaake kè mée suu kɔn Mesopotamiao, n da Raseli gà zen Eflata kè wè be tia Betelemu lezi zaa Kanaa busun, ben ma à vĩ zen gwe.

Ben Isaraili Yusufu nenɔ gwà à bè: Denon gwee? À bè a den: Né kè Luda ma gba kènon gwe. Ben Isaraili bè: N mɔnyo ma kiia mà sa'ole kenné. Zikū Isaraili wée bùsa èe guu'ee

maaro, ben Yusufu s̄zi k̄n né p̄nɔ. Isaraili lepèpemmá à ń
kpa a kùla, ben à bè Yusufune: Mée kpakpaa yāmà wéesinle
d̄ro, ben Ludaa tò ma n e k̄n n nenɔ d̄. Yusufu ń gu a de
gbála, ben à kùene à a ae p̄e. Ben Yusufu a nenɔ k̄ ń plaa ń
pingi. À Eflaimu k̄ k̄n ɔplaaɔ Yakubu ɔzezi, ben à Manase
k̄ a ɔzezi Yakubu ɔplaaɔ, ben à s̄zi k̄n né p̄nɔ. Ben
Yakubu a ɔ p̄k̄la à a ɔplaa nà Eflaimu k̄ de d̄aro ũu mìa à
a ɔze nà Manase k̄ de daudu ũu mìa. Ben à sa'ole k̄
Yusufune à bè:

Luda k̄ ma dezinɔ Ibraĩ
k̄n Isaakuo taa'òo,
Luda k̄ d̄me ae
ma kuuna guu ai k̄n a gb̄ao,
à Malaika k̄ ma b̄ à zaaan pingi,
à aubarikada né kekiinɔn,
à to w̄ḡ ń sisii ma t̄a,
k̄n ma dezinɔ Ibraĩ k̄n Isaakuo t̄o,
à to āḡ k̄ maamaa anduna guu.

K̄ Yusufu è a de a ɔplaa nà Eflaimu mìa, èe kene nnaro.
À a de ɔ k̄ le à gu Eflaimu mìa à na Manase p̄a à bè: Lenlo
Baa, gb̄ kekii bé à daudu ũ. N̄ n ɔplaa na à mìa. Ben à de ḡ à
bè: Má d̄ ma né, má d̄. Àpi s̄ eé ḡ borii ũ, eéḡ bita, m̄de
à d̄aro bita éḡ deàla, à borii éḡ pari. Zĩ beea à sa'ole k̄nné
à bè:

Isarailinɔ é sa maaa ok̄ne k̄n a t̄o
āé be Luda t̄ n̄ ḡ
lan Eflaimu k̄n Manaseo bà.

Leme à Eflaimu dō Manasene ae le.

Ben Isaraili bè Yusufune: Ma ka gana, mōde Luda égō
kuao, eé ɛara à taao a dezinō busun. Sɛkemu būsū maaa kè má
sì Amōrinōa kōn ma fēdaao kōn ma sáo, ma n gba, mmōn kè í
de n vīinōla.

Yakubu sa'olekena a nenone

Yakubu a nenō sisi, ben à bè:
À kō kakōa
mà yā kè eé a le ziakpɛɛ zī oare.
À kō kakōa ma nenō à swākpa,
à a de Isaraili yāma.

Rubeni ma daudu ma gbāaa,
ma kana gō lezī né kaaku,
n bɛɛ deńla kōn n gbāaaao.
N pāsī lan isō bà,
mōde nógō deńlaro,
zaake n didi n da n de gádoa,
n daɛ kōn ma nōnō dokeo.

Simeō kōn Levio bé wà kō gbēnō ũ,
aō pāsī kōn fēdaao.
Ma lé ku aō kakōana guuro,
ma baka ku aō yāgōgōna guuro,
zaake aō gbēnō dède pōfē guu,
aō zù gbatikyanō zōzō lan aō yezi nà.
Luda laarizīmá í pōfē bita yānzi,

à lekenné n pāsīke yānzi.
Mé n kēkōa Yakubu boriino te,
mé n boriino fāakōa Isarailino guu.

Yuda, n gbēno é n tōkpa.
Né n ibēno kũ n waaa,
n de neno é kuenne.
Yuda de lan músu bà,
ma né pì è su kōn tofekao.
È gae è dae a tòn.
dé bé é fō à à fēē?
Kpata é gu Yudalaro,
à boriino bé weégō gò kũna
ai Silo gá mō,
bori pingi é misiene.
Eé a zaaki dō geepi lía,
eé a zaakine yi geepi lí maaaa.
Geepiwēe égō dizime
eé a pōkāsāano pipio
eé a uta pipi kōn geepi'io.
Geepiwēe é à wēe tēakũ,
zwii é a swaa purakũ.

Zebuluni égō ku isiaa sae,
à būsū égō de goro'iteno badōkii ũ,
à būsū lé é ze Sidō.

Isaka de lan zaaki gbāaa

kè daena aso men plaaa dagura bà.
Tó à boriinɔ è ní kammabokii maa,
bensɔ̃ aɔ̃ bùsu pì v̄ēna nna,
aɔ̃é nae asosenane wà zɔzĩike.
Dani é a gbēnɔ bɔ yān
Isaraili boriinɔ doke ũ.
Dani égɔ̃ de lan mlē kè ku zé sae bà,
lan pitigoo kè ku zewewe guu bà.
È sɔ̃ lé a gbaa,
le gbē kè di à musu lee a kp̄egānda.
Dii, m̄è weedo n misinazi.
Gada sɔ̃, zĩkp̄eenɔ é singu,
m̄ode aɔ̃é lee ní gbē zāadeenɔa.
Asa blewee égɔ̃ n̄osi v̄i,
pɔblee kè à blena nna kinan̄onen eé kpa.
Nafatali de lan gbēe lí
kè è ḡa maaanɔ kee bà.
Yusufu de lan lí ne'iri
kè ku bia sae bà,
à ḡanɔ è poro à da ḡula.
Kàzurinɔ é ibet̄ekpao,
aɔ̃é p̄ea k̄on kào.
Eégɔ̃ a sá k̄una degena sai
Yakubu Luda Gbāabitade ḡazĩ,
à ɔ gbāaa égɔ̃ wāa
Isarailinɔ Gb̄esi kè è d̄one ae yānzi.
N de Luda é d̄onle,
Gbāapingide é aubarikadangu

kõn lou'i kè è bɔ musuo,
kõn aubarika kè kaena tɔɔtɛ gĩzĩo,
lɛ n nɔɔnɔ kɔ̃n n pɔnɔ gɔ̃ dɛ nɛdandeenɔ ũ.
Sa'olɛ kè n de kènnɛɛ
dɛ ma dezino pɔ̃la,
à bita dɛ kp̃ii ziinɔla.
Luda tó aubarika kènnɔ gɔ̃ Yusufu mìa,
gbẽ kè wà diɛ adona a gbẽnnɔ tɛ musu.
Beyāmi dɛ lan lewan pāsĩ bà,
eè lɛɛ gbẽnnɔa kɔngɔ
eè ní pɔnɔ kpaatɛ uusie.

Isaraili bori mɛn kuri awɛɛplaaanɔn gwe ní pingi. Sa'olɛ
kè aɔ dee kènnén gwe baade kɔ̃n a pɔo.

Yakubu ga kɔ̃n à vīinao

Ben à bènné: Tó ma anduna tò, à ma vīi ma dezino
gbewɛɛ kè ku Iti bori ɛflɔnu buraa guu. Gbewɛɛ pì ku
Makpelamɛ, Mamare ɔfāntēbɔɛ kpa Kanaa busun, buraa kè
Ibraĩ lù Iti bori ɛflɔnua mirawɛɛ ũ. Gwen wà Ibraĩ kɔ̃n a naɔ
Sarao vīin. Gwen wà Isaaku kɔ̃n a naɔ Rɛbɛkao vīin. Gwen ma
Lea vīin. Wà buraa pì kɔ̃n a gbewɛɛo lù Itinɔamɛ. Kè Yakubu
lé diɛ a nɛnɔnɛ à yāa, à èara à dàɛ, ben à gà.

Yusufu kùsi a dea à ɔɔdò à musu à lɛpèpɛa. Ben à ò a
zĩkeri ɛzẽdeenɔnɛ aɔ ɛzẽ kè è to gɛ vāroo máma a de gɛa. Ben
aɔɔ màma Isaraili gɛa ai gurɔ baplaa lɛ àton yaikũro yānzi,
zaake lɛn Igitipino è kɛ lɛ, ben aɔ à gɛ'ɔɔdò gurɔ baaagɔ̃ akuri.
Kè aɔ à gɛ'ɔɔdò wà yāa, Yusufu bè Fili'auna bèdeenɔnɛ: A yā
nna! Tó ma a pɔnnaa è, à omɛ Fili'aunanɛ à be: Kè ma dee e

gaa, à tò ma ladàne à bè mà a vīi mirawee kè à yǎ a zīnda pó ũ Kanaa busun. Ñ ma gba zé mà gá mà a de vīi sa, mé liara mà su. Ben Fili'auna bène: Ñ gá ñ n de vīi, zaake à tò n ladàare.

Kè Yusufu e gaa a de vīi, Fili'auna ibanɔ kɔn a be gbēnsinɔ kɔn Igipiti bɔsu gbāadeenɔ gāao ní pingi. Yusufu bēdeenɔ kɔn a vīinɔ kɔn a de bēdeenɔ gāao ní pingi dɔ. Aɔ né fetenɔ kɔn ní sāanɔ kɔn ní blènɔ kɔn ní zùnɔ bé wà gǎ Gosē busun n̄tē. Sǎgoronɔ kɔn sǎdeenɔ gāao dɔ. Gbē kè aɔ gāa zene pìnɔɔ pari maamaa. Kè aɔ kà Atada blēweegbēkiia Yoda baa, gwen aɔ wii gbāaa lèn ai, aɔ ge'wɔdɔ maamaa, ben Yusufu a de sosobikè ai gurɔ swēeplaa. Kè Kanaa busudeenɔ è lan wèe ge kē nà Atada blēweegbēkiia, ben aɔ bè: Igipitinɔ gekena bitan ye. Beee yānzi wà tɔkpà Yoda baa guu pìn Abeli Igipiti.

Lèn Yakubu nenɔ kè le lan à ònné nà. Aɔ à ge sè wà gāao Kanaa busun, ben aɔ à vīi Makpela bura gbewee kè Ibraĩ lù Iti bori Eflɔnua mirawee ũu guu Mamare ɔfāntēbɔe kpa. Kè Yusufu a de vīi à yāa, à liara à tà Igipiti kɔn a vīinɔ kɔn gbē kè aɔ gāa zene à de ge vīinɔ ní pingi.

Yusufu naanekpana a vīinɔa

Kè Yusufu vīinɔ è ní de gà, ben aɔ bè: Tó Yusufu ibetɔkpàwao, ben à yezi à à zaaa kè wá kènne pingi fīabowe s̄né? Ben aɔ lekpāsā kènne wà bè: Le n dee kpe à ga à bè wà onne ñ wa taari kɔn wa durun-o kēwe, zaake à zaaan wá kènne. N yā nna! Ñ wa taarinɔ kēwe. N de Luda zɔblerinɔn wa ũ. Kè wà yā pì ò Yusufune, ben à wɔdɔ. Ben à vīinɔ m̀ a kiia aɔ kùe à aezī aɔ bè: N zɔnɔn wa ũ. Ben Yusufu bènne: Àton vīakero. Ludan ma ũɔ? Á yezi à à zaaa keme yā, ben Ludaa liè

à maaa ũ, le à e à gbẽnɔ misi pari lan èe kɛɛ nà tia. Àton
vĩakɛro. Mé a gwa kɔ̃n a nɛnɔ. Ben à naane kpàmmá à n
laakarikpàɛ.

Yusufu gana

Yusufu ku Igipiti kɔ̃n a de bɛdeenɔ ai à kà wě basɔɔro
akuri. À wɛɛsì ɛflaimu swãkpɛɛnɔlɛ, ben à wɛɛsì Manase né
Maki nɛnɔlɛ dɔ. Ben Yusufu bè a gbẽnɔnɛ: Ma ka gana. Luda
bé eé mɔ dɔalɛ à bɔao bɔ̃su kèn à gáao bɔ̃su kè à à lɛgbě
Ibraĩne kɔ̃n Isaakuo kɔ̃n Yakubuo guu. Ben Yusufu tò
Isarailinɔ ladàare à bè: Gurɔɔ kè Luda é mɔ dɔalɛ, à ma wánɔ
sɛɛ à bɔo guu kèn. Yusufu wě basɔɔro akurideen à gà. Ben wà
ězě kè è to gɛ vāroo màma à gea wà dà akpati guu Igipiti.